

Sygn. akt: III U 175/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Beata Bielska
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Bednarek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 kwietnia 2016 r. w O.

sprawy z odwołania W. M. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania W. M. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 31.01.2015r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje W. M. (1) prawo do emerytury od dnia 01.12.2014r.,
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt: III U 175/15

UZASADNIENIE

W. M. (1) wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. z dnia 30.01.2015r., odmawiającej mu prawa do emerytury.

Odwołujący domagał się przyznania mu prawa do emerytury i zaliczenia do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w W. ((...)) Zakładzie Produkcyjnym Z-5 w O. od 01.06.1978r. do 31.12.1993r. W uzasadnieniu wskazał, iż w w/w okresie pracował w szczególnych warunkach na stanowisku elektromontera odlewni aluminium. Zaznaczył, że na potwierdzenie tych okoliczności nie może przedstawić świadectwa pracy w szczególnych warunkach, lecz fakt takiej pracy potwierdzą zeznania świadków.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że na dzień 01.01.1999r. odwołujący udowodnił ogólny okres pracy wynoszący 25 lat 7 miesięcy 3 dni. Zdaniem organu rentowego W. M. (1)

nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 2 lata 8 miesięcy 20 dni. Do pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w W. ((...)) Zakładzie Produkcyjnym Z-5 w O. od 01.06.1978r. do 31.12.1993r., ponieważ odwołujący nie złożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, ani innej dokumentacji, z której jednoznacznie wynikałoby, że była to praca wykonywana w szczególnych warunkach, wskazuje jedynie zeznania świadków.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 19.12.2014r. W. M. (1) złożył w ZUS wniosek o ustalenie uprawnień do emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Po rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy uznał za udowodniony na dzień 01.01.1999r. ogólny okres pracy wynoszący 25 lat 7 miesięcy 3 dni. ZUS uznał jednak, że odwołujący udowodnił tylko 2 lata 8 miesięcy 20 dni pracy w szczególnych warunkach, dlatego zaskarżoną decyzją z dnia 30.01.2015r. odmówił mu prawa do emerytury.

W. M. (1) ukończył Technikum Elektryczne Wydział dla Pracujących w O. o 3-letnim okresie nauczania na podbudowie (...) Szkoły Zawodowej i uzyskał prawo używania tytułu: technik elektryk o specjalności elektroenergetyka. W dniu 01.06.1978r. pomiędzy Zakładami (...) w W. Zakładem Produkcyjnym Z-5 w O. a odwołującym została zawarta umowa o pracę, początkowo na dwutygodniowy okres próbny, później na czas nieokreślony. W okresie od 01.06.1978r. do 30.06.1986r. odwołujący zajmował stanowisko elektroenergetyka i elektromontera-elektroenergetyka a od 01.07.1986r. do 31.03.1988r. stanowisko elektroenergetyka-konserwatora urządzeń dźwigowych. Następnie od 01.04.1988r. do 31.08.1993r. zajmował stanowisko elektroenergetyka-konserwatora urządzeń dźwigowych a od 01.09.1993r. do 31.12.1993r. elektromontera.

Zakład Produkcyjny (...) -5 w O. był podzielony na dwa działy: dział PS, przy ul. (...), gdzie prowadzono produkcję sprężarek i D. PO –odlewnię aluminium przy ul. (...). Oba działy miały tego samego mistrza i wchodziły w skład wydziału TM-5. W. M. (1) w całym okresie zatrudnienia pracował na odlewni, mieszczącej się przy ul. (...). W angażu wskazano odlewnię jako oddzielny wydział dopiero w 1993r., gdyż wówczas odlewnię przeniesiono do budynku przy ul. (...) i stała się oddzielnym wydziałem. W całym okresie zatrudnienia odwołujący zajmował się naprawą, konserwacją i remontami urządzeń używanych w procesie odlewania detali z aluminium. Były to: piece elektryczne, piece hartownicze, kokilarki, suszarnie, wciągarki, dmuchawy, wentylatory, dźwignica. W okresie zatrudnienia odwołującego, pomiędzy odwołującym a Dyrekcją (...) Z-5 w O. były zawierane umowy zlecenia na konserwację i naprawę zegarów poza godzinami pracy. W dniu 25.07.1984r. Urząd Dozoru Technicznego Inspektorat Dozoru (...) w W. wydał zaświadczenie uprawniające W. M. (1) do konserwacji dźwignic. Taka dźwignica – wciągarka, znajdowała się tylko na odlewni.

Na odlewni odlewano detale z aluminium. Przywożono części aluminiowe, wkładano do pieca, podgrzewano, żeby osiągnąć płynne aluminium, z pieców kokilarze наносили aluminium do form lub do kokili. Po zastygnięciu aluminium w kokilach, bądź formach, wyjmowano gotowe odlewy i poddawano je obróbce mechanicznej a następnie aluminium było uszlachetniane. Odlewy aluminiowe podgrzewano do odpowiedniej temperatury, wkładano do zbiornika z wodą a następnie hartowano, żeby osiągnąć odpowiednią twardość. Następnie detale były transportowane do zakładu przy ul. (...), gdzie odbywała się ich obróbka skrawaniem - mechaniczna. Na odlewni były zatrudnione osoby na stanowisku formierzy, kokilarzy, obsługa pieca i rdzeniarze.

W dziale PS prowadzono obróbkę skrawaniem – mechaniczną, używano do tego celu m.in. tokarek, wiertarek, szlifierek.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o: zeznania świadków W. B., T. I. i M. S., zeznania odwołującego W. M. (1) w charakterze strony, wszystkie dokumenty zawarte w aktach emerytalnych odwołującego i w aktach osobowych odwołującego oraz w aktach osobowych T. I..

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem badania była decyzja ZUS z dnia 30.01.2015r., odmawiająca W. M. (2) prawa do emerytury.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura, jeżeli ubezpieczony spełnił łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa,
- w dniu wejścia w życie przepisów ustawy emerytalnej, tj. 01.01.1999r., udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 dla mężczyzn, w tym: okres zatrudnienia w szczególnych warunkach wynoszący co najmniej 15 lat.

Według przepisu § 2 ust. 1 ww. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Biorąc pod uwagę powyższe przepisy należało uznać, że rozstrzygnięcie w sprawie było uzależnione od wykazania przez W. M. (1) 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

W ocenie Sądu odwołanie od decyzji z dnia 30.01.2015r. jest zasadne.

W. M. (1) domagał się zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 01.06.1978r. do 31.12.1993r. Ze świadectwa pracy (k. 11a.e.) wynika, iż w tym okresie odwołujący był zatrudniony w Zakładach (...) w W. Zakładzie Produkcyjnym Z-5 w O..

Z akt osobowych odwołującego wynika zaś, że został zatrudniony od 01.06.1978r., początkowo na dwutygodniowy okres próbny, później na czas nieokreślony. Z angaży wynika, iż w okresie od 01.06.1978r. do 30.06.1986r. zajmował stanowisko elektroenergetyka i elektromontera-elektroenergetyka a od 01.07.1986r. do 31.03.1988r. stanowisko elektroenergetyka-konserwatora urządzeń dźwigowych. Następnie od 01.04.1988r. do 31.08.1993r. zajmował stanowisko elektroenergetyka-konserwatora urządzeń dźwigowych a od 01.09.1993r. do 31.12.1993r. stanowisko elektromontera.

W ocenie Sądu do pracy w szczególnych warunkach należy zaliczyć okres zatrudnienia od 01.06.1978r. do 31.12.1993r. Odwołujący wykazał w toku postępowania, że w w/w okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

Na okoliczność pracy odwołującego w w/w okresie Sąd przesłuchał świadków: T. I., M. S. i W. B.. Świadkowie zostali przesłuchani dwukrotnie.

T. I. przesłuchany po raz pierwszy zeznał, że był zatrudniony od 1977r. do 1994r. jako brygadzysta-elektryk, mistrz-elektryk i jako główny energetyk zakładu. Był bezpośrednim przełożonym W. M. (1). Z jego zeznań wynika, że w zakładzie były dwa działy: przy ul. (...) - zakład obróbki skrawaniem (dział PS) oraz przy ul. (...) - odlewnia aluminium (dział PO). Świadek zeznał również, że odwołujący pracował na odlewni, gdzie odlewano detale z aluminium i podzespoły do urządzeń elektrycznych. Na odlewni były piece elektryczne, suszarnie, wentylatory, różne urządzenia pomocnicze, wciągarki, zawory z napędem elektrycznym a odwołujący zajmował się naprawą, konserwacją, remontami i przeglądami tych urządzeń. Dodał, że na odlewni było też urządzenie dźwigowe – wciągarka, która wciągała kosze z odlewami do szafy, gdzie się hartowały detale. Na to urządzenie trzeba było mieć uprawnienia dozoru technicznego i tylko W. M. (1) miał takie uprawnienia na to urządzenie. Wskazał również, że maszyny były w ruchu,

ale pojedyncze z nich były wyłączane na czas awarii i wówczas były naprawiane. Podkreślił, że jeśli w angażu napisano elektroenergetyk – konserwator urządzeń dźwigowych, to oznaczało, że pracownik pracował na odlewni.

Świadek M. S. pracował w zakładzie (...) w latach 1981-1993 jako elektryk. Zeznał, że zarówno on, jak i odwołujący zajmowali się konserwacją, naprawą szaf sterowniczych, urządzeń, piecy elektrycznych, wyciągarki, kokilarki. Potwierdził, że zakład miał dwa oddziały wskazał, że zarówno on, jak i odwołujący, pracował na odlewni aluminium przy ul. (...).

Świadek W. B. był zatrudniony w (...) w O. w latach 1978-1994. na stanowiskach: formierz, zalewacz form piaskowych i kokilarz. Zeznał, iż pracował na odlewni, gdzie robiono odlewy z aluminium. Świadek pytany o odwołującego zeznał, że pracował on na odlewni i naprawiał awarie maszyn elektrycznych typu: kokilarki hydrauliczne, piec indukcyjny, tygłe elektryczne. Zaznaczył, że przy usuwaniu awarii maszyna była wyłączana.

W. M. (1), przesłuchiwany w charakterze strony zeznał, że przez cały sporny okres pracował na odlewni i wykonywał te same czynności, mimo że jego stanowisko było określane różnie, tj. elektroenergetyk, elektroenergetyk-konserwator urządzeń dźwigowych, elektromonter. Zeznał, że dodatkowo był konserwatorem urządzeń dźwigowych, na początku wykonywał te czynności na umowę zlecenie poza godzinami pracy, a później zwiększono mu zakres czynności o te dodatkowe czynności. Wskazał, że na odlewni były zatrudnione osoby na stanowisku formierzy, kokilarzy, obsługa pieca, była też rdzeniarnia. Z jego zeznań wynika, że w (...) były różne działy, mające swoje oznaczenia litwe, TM-5 to dział głównego mechanika i energetyka, TE-5 dział produkcji sprężarek. W. M. (1) zeznał też, że oprócz konserwacji urządzeń dźwigowych, zajmował się naprawą wszystkich urządzeń na odlewni.

Po przesłuchaniu świadków i odwołującego Sąd dopuścił dowód z opinii biegłej z zakresu bhp, I. M.. W opinii z dnia 12.11.2015r. biegła wskazała, że praca wykonywana przez odwołującego nie jest pracą w szczególnych warunkach. Wskazała, że z zeznań świadków wynika, iż W. M. (1) przez cały okres zatrudnienia świadczył pracę w charakterze elektryka na terenie odlewni, zaś w aktach osobowych dział odlewni wskazano dopiero w 1993r. Nadto podniosła, że do obowiązków odwołującego należała konserwacja urządzeń typu: silniki, suszarki, wentylatory, piece indukcyjne, zabezpieczał te urządzenia do pracy pod względem elektryki, usuwał też bieżące awarie. Zajmował się również naprawą silników, suwnic, nagrzewnic, wentylatorów, tygli, pomp, tokarek, spawarek, szaf urządzeń elektrycznych, szaf sterowniczych, oświetlenia, stacji średniego napięcia. Biegła stwierdziła, że praca wykonywana przez W. M. (1) nie była pracą, o której mowa w wykazie A dziale XIV poz. 25 w/w rozporządzenia, tj. nie była to bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Zdaniem biegłej uznanie bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń będących w ruchu za pracę w szczególnych warunkach wymagało wykonywania konserwacji bez przerywania ruchu pracujących i poddawanych bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń będących w ruchu. Biegła uznała także, że pracy wykonywanej przez odwołującego nie można zaliczyć również do pracy wymienionej w wykazie A Dziale II, tj. do prac przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i cieplnej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i cieplnych. Biegła wskazała, że energetyka to gałąź przemysłu zajmująca się wytwarzaniem (przetwarzaniem) energii elektrycznej oraz cieplnej i dostarczaniem jej odbiorcom. Różnorakie roboty elektryczne wykonywane przez odwołującego typu: naprawa urządzeń i maszyn elektrycznych, to nie to samo, co prace szczególne w energetyce.

Sąd podzielił zdanie biegłej, że pracy odwołującego nie można zaliczyć do prac wymienionych w wykazie A Dziale II Rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02. (...). W. M. (1) nie wykonywał bowiem prac przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i cieplnej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i cieplnych. Naprawiał bowiem urządzenia służące do odlewania aluminium, a urządzenia te nie są urządzeniami elektroenergetycznymi.

Biegła wskazała też, że czynności wykonywanych przez W. M. (1) nie można zaliczyć do prac wymienionych w Wykazie A Dziale XIV poz. 25 w/w Rozporządzenia. Sąd nie zgadza się z taką oceną. W poz. 25 wskazano m.in. bieżącą konserwację agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace

wymienione w wykazie. Po pierwsze, biegła wychodzi z założenia, że bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu dotyczy tylko takiej sytuacji, gdy jest naprawiane lub konserwowane urządzenie bez przerywania jego ruchu, tj. w czasie, gdy pracuje. W ocenie Sądu taka koncepcja nie jest prawidłowa. W Wykazie A Dziale XIV poz. 25 chodzi o prace wykonywane na oddziale „będącym w ruchu”, a więc wówczas, gdy naprawiana jest maszyna lub urządzenie a pozostałe na tym oddziale pracują. Oczywistym jest, że naprawa musi dotyczyć urządzenia niesprawnego, a takie nie może pracować i dlatego jest właśnie naprawiane. Podobnie bieżąca konserwacja musi dotyczyć urządzenia, które nie pracuje, jest wyłączone z ruchu po to właśnie, aby dokonać przeglądu części i zapewnić ich prawidłową pracę. Takie wyłączenie jest też konieczne ze względów bezpieczeństwa pracy osoby naprawiającej lub konserwującej. Nadto w Wykazie A Dziale XIV poz. 25 chodzi o czynności tylko na takich oddziałach, w których podstawowymi pracami są takie prace, które są zaliczane do pracy w szczególnych warunkach. Wykonywanie bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń na takim oddziale oznacza przebywanie w środowisku szkodliwym dla zdrowia, tj. przy stanowisku wymienionym w Wykazie. Wbrew stanowisku biegłej – w poz. 25 nie chodziło tylko o prace na stanowiskach utrzymania ruchu, np. w elektrociepłowniach i hutach, gdzie ze względu na proces technologiczny nie można zatrzymać oddziału. Zdaniem Sądu czynności wskazane w Wykazie A Dziale XIV poz. 25 mogą być wykonywane w każdym zakładzie na oddziale, gdzie jako podstawowe wykonywane są prace w Wykazie.

Z zeznań W. M. (1) i wszystkich świadków wynika, iż do jego obowiązków należało usuwanie awarii maszyn i urządzeń używanych w (...) oraz ich bieżąca konserwacja, przy czym chodziło o naprawę i konserwację, która dotyczyła części elektrycznej tych urządzeń. Wprawdzie odwołujący w angażach miał stanowisko elektroenergetyka i elektromontera – elektroenergetyka, lecz skoro jego czynności polegały na usuwaniu awarii i bieżącej konserwacji, to wchodzi w zakres poz. 25.

Rozstrzygnięcie w sprawie było więc uzależnione od stwierdzenia, że w/w czynności odwołującego były wykonywane na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

W. M. (1) już w odwołaniu i w toku całego postępowania wywodził, iż od początku do końca zatrudnienia czynności wykonywał na odlewni. Sąd dał mu wiarę w tym zakresie. Sąd dokonał analizy jego akt osobowych i stwierdził, że wydział odlewni, oznaczony symbolem PO, wskazano w angażu obowiązującym od 01.09.1993r. Na fakt ten zwróciła też uwagę biegła w opinii. Podkreślić jednak należy, że Sąd – już po wydaniu opinii przez biegłą – ponownie przesłuchał świadków W. B., T. I. i M. S.. Ich zeznania są zgodne z w sobą, wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają. Z tych zeznań jednoznacznie wynika, iż Zakład Produkcyjny (...) -5 w O. był podzielony na dwa działy: dział PS, przy ul. (...), gdzie prowadzono produkcję sprężarek i dział PO – odlewnię aluminium przy ul. (...). Oba działy miały tego samego mistrza i wchodziły w skład wydziału TM-5. Wszyscy świadkowie zeznali, że odwołujący pracował tylko na odlewni. W. M. (1) został zatrudniony w (...) od 01.06.1978r. Świadców zostali zaś zatrudnieni: W. B. od 1978r., M. S. od 1978r. a T. I. od 1977r. Szczególnie istotne są zeznania T. I., który zeznał, że gdy odwołujący został przyjęty do (...), to on był brygadzystą i bezpośrednim przełożonym odwołującego, a następnie mistrzem (vide zeznania z dnia 22.03.2016r.). Sąd uzyskał akta osobowe T. I. Wynika z nich, że został on zatrudniony w (...) od 02.05.1977r. i pracował do 15.11.1991r. Od początku zatrudnienia był brygadzystą-elektroenergetykiem na wydziale TM-5 a od 01.09.1987r. – mistrzem. W. B. pracował na odlewni jako formierz, zalewacz form pisakowych i kolilarz a M. S. jako elektryk na odlewni. Obaj rozpoczęli pracę w tym samym roku co odwołujący. Potwierdzeniem ich zeznań co do pracy odwołującego na odlewni są dane zawarte w aktach osobowych odwołującego, bowiem w żadnym z dokumentów nie wskazano, iż czynności wykonywał on w dziale PS, gdzie wykonywano obróbkę mechaniczną, a podano jedynie oznaczenie wydziału (...)5. Co więcej, w angażu obowiązującym od 01.07.1986r. określono stanowisko odwołującego jako elektroenergetyk-konserwator urządzeń dźwigowych a z zeznań wszystkich świadków wynika, iż urządzenie dźwigowe – wciągarka – znajdowała się tylko na odlewni. Odwołujący podkreślał, iż do konserwacji tego urządzenia dźwigowego konieczne były specjalne uprawnienia i on je uzyskał. Powyższy fakt znajduje potwierdzenie w jego aktach osobowych, bowiem na k. 35 a.os. znajduje się zaświadczenie uprawniające go do konserwacji dźwignic a zostało ono wydane na podstawie protokołu Komisji Egzaminacyjnej z dnia 25.07.1984r. Skoro więc jedyna dźwignica znajdowała się na odlewni, oznacza to, iż tam właśnie wykonywał czynności odwołujący. Nadto skoro w dniu 25.07.1984r. odwołujący już zdał egzamin z konserwacji dźwignic, to musiał być na ten kurs skierowany przez zakład pracy właśnie

dlatego, aby mógł wykonywać te czynności konserwacji. W aktach osobowych nie ma angażu, w którym byłoby wskazane, że odwołujący został przeniesiony, dlatego logicznym jest przyjęcie, że od początku pracował na odlewni. Sąd miał też na uwadze, że świadek T. I. wyjaśnił, dlaczego odlewnia jako oddzielny wydział pojawił się w aktach osobowych odwołującego dopiero od 01.09.1993r. Zeznał bowiem, że odlewnia wchodziła w skład wydziału TM-5, a w 1993r. została przeniesiona do innego budynku, przy ul. (...) i stała się oddzielnym wydziałem.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, iż W. M. (1) przez cały sporny okres wykonywał czynności na odlewni. Odwołujący zajmował się naprawą, konserwacją i remontami urządzeń używanych w procesie odlewania detali z aluminium. Były to: piece elektryczne, piece hartownicze (wraz z szafami sterowniczymi), kokilarki, suszarnie, wciągarki, dmuchawy, wentylatory, dźwignica -wciągarka. Nie ulega wątpliwości, że praca, którą odwołujący świadczył wykonywana była na oddziale będącym w ruchu, tj. na odlewni, na której wykonywano odlewy z aluminium.

Z zeznań świadków i odwołującego wynika, iż na odlewni odlewano detale z aluminium. Przywożono części aluminiowe, wkładano do pieca, podgrzewano, żeby osiągnąć płynne aluminium, z pieców kokilarze наносили aluminium do form lub do kokili. Po zastygnięciu aluminium w kokilach, bądź formach, wyjmowano gotowe odlewy i poddawano to obróbce mechanicznej a następnie aluminium było uszlachetniane. Odlewy aluminiowe podgrzewano do odpowiedniej temperatury, wkładano do zbiornika z wodą a następnie hartowano, żeby osiągnąć odpowiednią twardość. Następnie detale były transportowane do zakładu przy ul. (...), gdzie odbywała się ich obróbka skrawaniem - mechaniczna. Z zeznań świadków i odwołującego wynika, iż na odlewni były zatrudnione osoby na stanowisku formierzy, kokilarzy, obsługa pieców i rdzeniarki. Na rdzeniarni wykonywano otwory w odlewie, najpierw wkładano rdzeń uformowany z piasku, potem wykonywano odlew, odlew był wkładany do wody, gdzie piasek rozmiękł, wypadł i powstawał otwór.

Odlewanie metali nieżelaznych (w tym aluminium), jest wskazane jako praca w szczególnych warunkach w Wykazie A Dziale III Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W poz. 21 wskazano przygotowywanie mas formierskich, prace formierzy i rdzeniarki. W poz. 44 wskazano zaś obsługę pieców do podgrzewania i obróbki cieplnej metali.

Biorąc pod uwagę powyższe należało uznać, że W. M. (1) czynności wykonywał na oddziale, w którym jako podstawowe wykonywane były prace zaliczane do prac w szczególnych warunkach. W konsekwencji należało uznać, że odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał pracę, o której mowa w Wykazie A Dziale XIV poz. 25 w/w Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zdaniem Sądu, pokrzywdzeniem byłoby uznanie, że osoby naprawiające części elektryczne nie mieszczą się w poz. 25 Działu XIV Wykazu A Rozporządzenia RM z 07.02.1983r., ponieważ to też jest bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń, tylko dotycząca części elektrycznych tych urządzeń. Zaliczony okres od 01.06.1978r. do 31.12.1993r. stanowi 15 lat i 7 miesięcy, a łącznie z uwzględnionym przez ZUS okresem stanowi 18 lat 3 miesiące 20 dni.

Podobną pracę na stanowisku elektromontera w odlewni zaliczono do pracy w szczególnych warunkach w wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 03.12.2013r., IV U 1117/12.

Na marginesie należy tylko wspomnieć, że wprawdzie odwołujący za okres zatrudnienia w (...) nie przedstawił świadectwa pracy w szczególnych warunkach, lecz zakład ten już nie istnieje, a przechowawca akt osobowych odmówił W. M. (2) wystawienia takiego świadectwa pracy tylko z uwagi na fakt, iż na podstawie angażu nie mógł jednoznacznie stwierdzić, jaką pracę wykonywał odwołujący.

Po uwzględnieniu spornego okresu pracy w szczególnych warunkach odwołujący spełni wszystkie przesłanki konieczne do uzyskania prawa do emerytury według art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Osiągnął bowiem w dniu 25.12.2013r. wiek 60 lat i legitymuje się 25-letnim ogólnym stażem pracy.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję ZUS z 30.01.2015r. i przyznał W. M. (2) prawo do emerytury od dnia 01.12.2014r.

W pkt 2 wyroku Sąd stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

Przepis art. 118 ust. 1a stanowi zaś, że w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

W niniejszej sprawie ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji było ustalenie 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Dopiero nowe dowody w postaci zeznań świadków oraz analiza akt osobowych pozwoliły na zaliczenie spornego okresu do pracy w szczególnych warunkach. W tej sytuacji ZUS nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie okresu pracy w szczególnych warunkach w toku postępowania przed tym organem.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.